

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Christophe Tison
LE JOURNAL DE L.

Copyright © Èditions Goutte d'Or, 2019
Inspired by the characters and events described in LOLITA by Vladimir Nabokov, first published in 1955. This edition is published by arrangement with the Vladimir Nabokov Literary Fondation, the Wylie Agency Inc (UK) and Èditions Goutte d'Or in conjunction with its duly appointed agents L'Autre agence, Paris, France, and Tempi Irregolari, Gorizia, Italy.
All rights reserved.

Translation Copyright © 2021 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-04092-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

K R I S T O F T I Z O N

*Dnevnik
jedne l.*

(ODLOMCI 1947–1952)

Prevela Gordana Bujagić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2021.

Inspirisano ličnostima i događajima opisanim u delu „Lolita“
Vladimira Nabokova, izdatom u septembru 1955.

Ovaj roman objavljen je uz saglasnost Književne fondacije
Vladimir Nabokov i Agencije *Vajli* (UK).

*Mari Hindenhoh
i Oreliji Ševčuk*

„Loš san se nalazio izvan nje, u stvarnom svetu.
Mora da ga pobedi tamo ili nigde.“

Džojs Kerol Outs, *The Falls*

„Duša je moja među lavovima.“

Psalmi

„Loše je da se knjige od knjiga prave.“

Kormak Makarti

UVOD

Jedan neznatni deo kratkog života Dolores Hejz, zvane Lolita, poznat je današnjoj širokoj javnosti zahvaljujući tekstu čoveka, preminulog 1952, koji se predstavljao kao „Hambert Hambert“. Ali do današnjeg dana niko nije imao pristup ličnom dnevniku Dolores, dnevniku koji je vodila uprkos teškoćama i životnim nedaćama u koje su je bacili pomenuti Hambert Hambert, Kler Kvilti posle njega, i drugi.

Da bi se bolje razumelo šta je Lolita preživela, njene patnje, ali i radosti, ljubavi sa drugim muškarcima (trojicom, zapravo), njena bekstva ili pokušaji da pobegne od Hamberta Hamberta, ili pak smicalice kojima se poslužila da bi ga uklonila i da bi na kraju kroz njega progovorila, evo dakle odlomaka tog dnevnika, pronađenog prošle zime u jednom zabačenom gradiću na severoistoku Sjedinjenih Država po imenu Grej Star, zahvaljujući srećnom otkriću potomaka suseda i prijatelja, koji su želeti da ostanu anonimni kako bi zaštitili svoj privatni život. Hvala im na tome.

Zadatak nije bio lak.

Prešao sam gotovo dve hiljade milja kroz američka sela i gradove, ili gradiće, susreo i ispitao na desetine ljudi (od kojih neke i ne baš mnogo predusretljive – najmanje što se može reći), da bih najzad pronašao trag tog dnevnika. Ponekad sam bio gotov da odustanem, umoran, obeshrabren, i tek kad sam ga najzad imao u rukama, bio sam siguran da postoji, siguran da on nije proizvod moje mašte. Da to nije bila jedna od onih opsesija u vezi sa mojom ličnom pričom, bliskoj Lolitinoj, koju sam ispričao u Il maimait. Moja intuicija je, dakle, bila dobra! I, pregledajući sve ove beležnice, znao sam da su svi moji naporci vredeli truda.*

Ovo su, nažalost, samo odlomci, pošto su neki delovi delimično ili potpuno nečitki, uprljani, precrtni u beležnicama, čije su brojne stranice iščupane, a neke druge ispunjavali su dečji crteži. Možda njene čerke.

Mi smo, stoga, odabrali i podelili ove tekstove na pet perioda koji nam se čine posebno zanimljivim za razumevanje haotičnog puta ove tinejdžerke s kraja četrdesetih godina XX veka. Ovi odlomci nam prikazuju kako je Dolores postala Lolita. Nismo cenzurisali niti preuredili originalni tekst da bi izgledao manje sirov ili da bismo ga učinili manje nepovezanim. Italikom smo označili podvučene rečenice ili rečenice napisane nekom drugom bojom.

Poslušajmo glas Dolores Lolite. Glas čiji se ton i stil menjaju tokom tih odlučujućih godina. Detinjast u početku, potom sve zrelijivi i strastveniji. Nadamo se da je nećete osuđivati zbog njenih

* Grase, 2004. godine.

Dnevnik jedne L.

seksualnih ili ljubavnih lutanja, ni zbog grešaka u stilu, ukusu, ili strašnoj manjkavosti sintakse i rečnika (barem u početku). To su greške jedne devojčice rano otrgnute od majke, lišene dobrog vaspitanja i predate muškarcima koji su se sa njom odavali ponašanju koje moral osuđuje, kako se to inače kaže.

K. T.

I

HAM

(AVGUST 1947 – AVGUST 1948)

Toliko sam se oznojila da mi se znoj još sliva niz leđa, kola su bila vrela. Vozili smo se ceo dan ka zapadu, dok sunce nije postalo užarena lopta u daljini.

*Jarkocrveno grotlo, rekao je Ham, jarkocrveno i odvratno**. A onda mi je održao pravi čas o privlačenju-odbijanju, planetama i atomima, koji se okreću jedni oko drugih, pričajući na taj način o ljudima koji se privlače i odbijaju... a *ti, ti si moje malo zlatno sunce, a belo – tu gde je skriveno*, kazao je.

Tačno je da sam pocrnela, osim na grudima i guzi.

Uzeo je sobu u šik hotelu *Začarani lovci*. Samo jednu, zato što je hotel bio pun. Neki evangelistički kongres ili tako nešto. Čuvar

* Kao što je u uvodu rečeno, ona je sama podvlačila.

nam je doneo pomoćni krevet, gde Ham kaže da će spavati, ako ja želim. Pa naravno, želim. Ima kupatilo, potpuno belo, puno lepih besplatnih sapuna, i malu terasu. Mislim na Nika i Meri, instruktore u letnjem kampu, gde sam još juče bila, i na spavanionicu koja je smrdela na noge i kokošinjac: kad bi me sad videli ovde, zapanili bi od ljubomore...

Videćemo mamu sutra, mislim, u nekoj bolnici na dan odavde. Ham kaže da nije strašno, ali reklo bi se da za njega ništa nije strašno. Juče, kada mi je upravnica kampa rekla da pakujem koferе i da dolaze hitno po mene, bilo mi je čudno što se u kampu pojavio on. Kaže mi kako se stvarno venčao sa mamom. *Ludilo!* Odem mesec dana u kamp i – hop, imam novog očuha, koji dočazi po mene! Pravi se misteriozan i to me nervira. Kad ga pitam šta je tačno mami, on samo kaže nešto poput: „Nije ti lepo sa mnom?“ I ponavlja kako ćemo je videti i provesti divan odmor zajedno, ići na zanimljiv put... insistirala sam, ali on je rekao: ja sam ti otac, *to jest* očuh, očurda, *ha-ha-ha*, ja odlučujem, to je za tvoje dobro, i sve te fore... dakle, pustila sam.

Uostalom, on se ponaša kao da mi je otac. U podne, u restoranu, rekao mi je da ne širim tako noge. To se ne radi. Insistirao je: to je vulgarno. Ljudi su me, izgleda, gledali. Ali nije bilo nikog u toj smrdljivoj rupi. Samo dvoje matoraca. Rekao je da je to dovoljno da budem loše viđena, da treba da prekrstим noge. Pribila sam kolena uz sto, skroz razmagnuta, i on je poludeo, hteo je da plati i odmah da ide. Poslušala sam (za još jednu kolu). Čudan je.

Ali ja njega baš volim, Hama. Uostalom, njega svi jako vole, sa tim njegovim glasom i nemogućim manirima Evropljanina.

Dnevnik jedne L.

Kada je došao u kuću prošle godine, bilo je to osveženje, kao vihor. Počela sam bila da se gušim sa mamom i njenim drugaricama. A zatim, on, on se interesovao za decu. Znao je imena svih mojih drugarica. Smejali smo se zbog Mej ili Širli, koje su previše brzo porasle, sa njihovim velikim guzicama i rukama što vise do kolena. On ih je imitirao, hodao kao one: ne znaju šta će sa svojim telom! To je bilo tačno, i smešno.

Kad je došao u baštu koju mama zove *pjaca!*, sećam se da je bilo vruće. Čula sam već neko vreme mamin glas. Ne njen normalan glas, već onaj kokošji, paunovski! Sladunjav, uzbuđen. One, milost, moja majka je opet *izmenjena!* *Izmenjena* zbog nekog muškog posetioca, sigurno, kog čujem kako trabunja i tapka za njom po kući. Upravo sam se sunčala, mirna, samo u gaćicama i sa maramom na tufne oko grudi (neverovatno, neće valjda *ovde* da dodu!). Brzo sam se uspravila i kleknula kada su se pojavili: „moja Lolita...“, rekla je majka onim pevušećim/naglašenim tonom koji me je tako nervirao.

Budi učtiva, reci dobar dan, Lolita.

’Bar dan.

Drago mi je.

Moralu sam da spustim sunčane naočare kako bih ga bolje videla i rekla dobar dan učtivo. Neki tip sa čudnim akcentom, u sivom odelu, od nekih tridesetak ili četrdesetak godina, ne znam, ali mator u svakom slučaju. Visok i malo militav. Malo je ustuknuo kad me je video (treba reći da sam bila maltene *gola!*), onda je obišao baštu čestitajući mami, koja se hvalila svojim *biljkama i tim mestom mira i spokoja jedinstvenim na svetu, videćete!*

Znala sam da traži stanara za sobu iznad garaže, koja je ranije služila kao ostava. Već je bio dolazio jedan, neki bivši vojnik, koji je smatrao da je previše skupo, ali pred kojim je mama izvodila isti cirkus, osim što je padala kiša tog dana i što sam ja bila na ležaju.

Razvlačili su se duga dva ili tri minuta po suncu (*bla-bla-bla... divno... zelena ruka za baštu... ruže puzavice*). Oh, ’ajde, ’ajde, neka idu! Videla sam tipa u sivom kako se topi u svom odelu. Bi-vao je sve mlitaviji i krupne kapljice su mu izbijale po čelu. Kada su napokon odlučili da krenu, kazao mi je „vidimo se“ i pogledao me kao da se nije usuđivao da me gleda. Stavila sam ruku preko gaćica i bilo me je malo sramota, ali šta, pa ipak sam ja kod svoje kuće. Sive neuhvatljive oči. Hamove, koje sam videla prvi put, i on tog dana uopšte nije izgledao da je zabavan, ni da je u svom elementu. Vrućina verovatno, ili preterana stidljivost. Zapravo, to je ono što sam tada mislila. Pitala sam se čak da nije pastor, ili sveštenik, ili čak neki opsednuti ili tako nešto.

Namestila sam ponovo maramu na tufne i ispružila se po svom novom peškiru za kupanje sa likom Mikija Mausa. Sada je, neverovatno, taj tip moj novi očuh, idemo zajedno na put i verujem da je moj život *izmenjen*.

Posle restorana, ulazeći u kola u pravcu tog nabudženog hotela gde spavamo večeras, Ham mi je obećao da će raditi sve što budem želela. A ja bih želela da živim u svetu u kome ne moraju da se *prekrštaju noge*.

Dnevnik jedne L.

*

Sinoć se nadvio nad mene kao neka kraba i priljubio je butine uz moje lice. Pomislila sam da će se ugušiti, a onda sam osetila kako mi je usne i nozdrve oblila neka vrela tečnost.

Joj, pa on se upravo popiškio po meni, odvratno!

Videla sam kako se njegova velika senka uspravlja, sa mojim licem između njegovih kolena, i rekao je izvini, izvini, brišući me nežno čaršavom. Onda se rasplakao.

Ja nisam ni reč progovorila, nisam glasa ispustila. Iz straha da ne probudim ljude iz susednih soba, straha da ne odam to nešto tajno što se upravo dogodilo. Nešto neizgovorljivo o čemu nije smelo da se priča, znala sam. Da, znala sam to čim je počeo da otkopčava moju belu pižamu i da miluje moje male grudi. Čim je jednom rukom privukao moju guzu i kada sam osetila njegovu hrapavu bradu kako probija put između mojih butina i njegovog jezik kako me liže i pretražuje kao jezik nekog velikog psa.

Kada je sve bilo gotovo, uzeo je moju ruku i stavio je na svoj još tvrdi polni organ. Ona jedva da ga je dodirnula. Potom je otišao da legne na mali pomoćni krevet koji je trebalo da bude moj.

Sutradan ujutru, umesto običnog doručka, za mene je naručio ogroman čokoladni kup. Sa komadićima lešnika i jednom lepom trešnjom na vrhu šлага.

Rekla sam hvala i odjednom sam se našla u zamci. Zanemela.

*

Plakala sam kad mi je rekao da je mama umrla. Rekao je to tek tako, u kolima dok smo stajali na benzinskoj pumpi, a onda je ponovio: ja sam tu, ja sam tu, prislonivši svoju veliku glavu uz moju. Čudno mi je da zamislim da je više neću videti ili veoma dugo. Imala sam utisak da sve to nije istina, da će se probuditi u svojoj sobi u Remsdejlu kako bi otišla u školu. Udarala sam ga pesnicama i ponovo smo krenuli, vozili smo se satima. Videla sam samo puteve i ponovo puteve, plakala sam. Objasnio mi je da odsad imam samo njega, da ćemo zajedno ići da šetamo, i da ćemo večeras, za proslavu mojih dvanaest i po godina (iako je prošlo već više od mesec dana), ići da se kuglamo u Lepingvilu. Oh! Mama. Ovo je neki san, zar ne? Jedan od onih snova koji se pretvaraju u košmar. Kao kada mirno silazimo niz stepenice i odjednom je samo prazno. Meni se to događa, zar ne?

Oh, mama, kako mora da je bolna bila tvoja smrt! Taj auto koji te je pokosio nasred ulice, njegov tvrdi i hladni metal koji udara i odbacuje tvoje krupno telo.

Paziću kad prelazim, obećavam ti.

Na putu, Ham je pokazivao rukom levo i desno, govoreći: „Gledaj, gledaj, moja Lo!“ Krava, konji, prljavo jezero, bilo koji zanesenjak na beskrajnim poljima žita pod istim plavim nebom bez oblaka. Zatim je želeo da pevamo onu glupu ariju koju smo pevali kod kuće prošlog proleća: *O, moja Carmen, mala moja Carmen...* i otad, on me zove „moja Karmensita“, smejući se kao da se ništa nije desilo i kao da mama nije m*****. Teško mi je da napišem tu reč!

Dnevnik jedne L.

U Lepingvilu, išli smo u kupovinu celo popodne. Kupio mi je prsten, čizmice, haljinu, žvake, naočare za sunce, uloške, dve kole, stripove... Ponovo sam rekla hvala i malo sam zaboravila. Kako može da se zaboravi? Da je samo tata živ.

Možda ju je on ubio. Možda... Možda ja. On je đavo i vodi me sa sobom.

To me je uhvatilo upravo kad sam ušla u njegovu sobu pre nego što smo krenuli na kuglanje, taj osećaj da ništa nije bilo stvarno. On je bio okrenut leđima dok je kačio jaknu u ormar, pažljivo. Zastala sam na pragu i posmatrala ga sa osećajem da je potpuni stranac, neko biće iskršlo iz ništavila da bi ispunilo ne znam koji zadatak.

Uplašila sam se da se ne okrene i da njegove crte lica odjednom ne budu više iste.

Da ne poprimi lik ubice ili ludaka.

*

Od jutros, pratio nas je policijski auto. Hamu su ruke pobelele od stiskanja volana. Gledao je u retrovizor i lepo sam videla da ga je bilo strah. Kakva smeđurija! A onda su policajci uključili sirenu, ubrzali i naglo skrenuli ispred nas. Dobar dan, gospodine. Dobar dan, nešto sam loše uradio? Tip se nagnuo kroz prozor i posmatrao kola. Ham sa rukama na butinama. *Nešto loše!* Čovek bi pomislio moja drugarica Meri kad je profesor matematike uhvatio sa žvakom u ustima nasred časa. Onda je dao svoje dokumente

rekavši da auto nije njegov, već njegove pokojne žene... Pandur je pogledao dokumente, a onda upitao: „Da niste primetili jedan ševi negde u kraju? Jedan plavi flitmaster?“ Ne... ne, ne obraćam previše pažnju na marke automobila, nije mi poznata ta, to je neka nova... Policajac me je pogledao, činilo se kao da i dalje ispituje, želi da zna da li ja, slučajno... Želela sam da kažem da taj čovek nije moj otac, da je ubio moju majku, da je spavao sa mnom i poveo me ne znam gde, kidnapovanje... Ham me je takođe gledao i reči su mi zastale u grlu. Kako objasniti sve to u deliću sekunde, u dve reči, a da se ne zbunim? *Ne bi mi verovao. Zato što to jeste neverovatno.* Osetila sam kako mi se usne osmehuju kao da su se u tome vežbale godinama i odmahnula sam glavom. Ne, nisam ništa videla. Čovek je oklevao, pružio dokumente i otišao u svoj auto. *Doviđenja, policijo,* rekao je Ham, i mi smo nastavili našu šetnjicu.

U sledećem gradu, Ham mi je kupio nove farmerke. Ovog puta uzela sam bele. Lepo je, belo...

Ja sam budala! Sledeći put kad nas zaustave, govorim sve, spre-mam pesmicu, neku foru koja se kaže u dve rečenice i kažem sve. Ali ne znam da li će biti sledećeg puta. *Oh, kakva sam budala!*

*

Mnogo volim duga putovanja kolima. Auto još miriše na mamin parfem i cigarete. To me uljuljuje, miris, mislim. Dan za danom pejzaž se menja, menja se veoma lagano. Ponekad, kad stignemo